

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده (۶۰) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»

براساس ماده (۶۰) آیین‌نامه داخلی، رئیس مجلس مسئولیت و اختیار کلیه امور اجرایی مجلس را برعهده دارد. طبق همین ماده، «امور اجرایی» اعم است از: امور تشکیلاتی، مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی، حقوقی، فنی، پشتیبانی، ارتباطات داخلی و بین‌المللی، حفاظت، حراست و نظایر آن. براساس تبصره «۱» ماده مذکور نیز «رئیس مجلس می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را به معاونین خود یا مسئولین ذیربط تفویض نماید».

«طرح اصلاح ماده (۶۰) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» درصدد است مسئولیت امور اجرایی را کماکان برعهده رئیس مجلس بگذارد ولی این کار از طریق ناظران (سه عضو هیئت رئیسه مجلس مذکور در ماده (۱۴) آیین‌نامه داخلی مجلس) انجام شود و به عبارت دیگر می‌توان گفت که به این صورت، این مسئولیت از رئیس مجلس سلب شده و به ناظران سپرده می‌شود.

ارزیابی مفاد طرح

در مورد طرح مذکور نکات زیر قابل طرح است:

۱. مفاد طرح، از حیث مدیریتی مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد. چراکه درحال حاضر، رئیس مجلس مسئولیت امور اجرایی مجلس را برعهده دارد و می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را به مدیران و مسئولان ذیربط تفویض کند. ولی در صورت تصویب طرح، هرچند مسئولیت اجرایی با رئیس مجلس است؛ ولی از طریق ناظران انجام می‌گیرد که به این معناست که ناظران چنین مسئولیتی را برعهده دارند و البته مشخص نیست این مسئولیت به چه صورت میان آنها تقسیم می‌شود و چگونه می‌توان امر اجرایی را به چند نفر در عرض یکدیگر و به صورت شورایی سپرد.

۲. اگر منظور از طرح این است که مسئولیت امور اجرایی مجلس کماکان به عهده رئیس مجلس باشد ولی او افراد خاصی را در امور اجرایی به خدمت بگیرد و به عنوان مثال، یکی از ناظران را به سمت رئیس سازمان اداری منصوب کند، مفاد طرح گویای آن نیست. چراکه امور اجرایی، همان‌طور که در ماده (۶۰) آیین‌نامه برشمرده شده، متعدد است و کیفیت تقسیم آن امور بین سه نفر نامعلوم است. به منظور وصول به هدف فوق، می‌توان همزمان با تصویب تشکیلات اداری مجلس، مشخص کرد که چه کسانی باید در رأس هر قسمت قرار گیرند که البته در آن صورت، وحدت مدیریت امور اجرایی مجلس از دست می‌رود و سامان دادن به مجموعه امور با فقدان مدیریت واحد، بعید به نظر می‌رسد.

۳. مفاد طرح با برخی از مواد آیین‌نامه داخلی مجلس، ناسازگاری دارد. به‌عنوان نمونه، همان‌طور که گفته شد براساس تبصره «۱» ماده (۶۰) آیین‌نامه داخلی مجلس، رئیس مجلس می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را تفویض کند. لذا در صورت تصویب طرح، متن ماده با تبصره آن همخوانی نخواهد داشت که این امر مقرون به صواب نیست. همچنین در ماده (۶۱) آیین‌نامه داخلی مجلس، وظایف ناظران احصا شده و امور نظارتی به آنان سپرده شده است. تصویب طرح و سپردن امری جدید به ناظران، مغایر با احصای وظایف در این ماده است.

۴. اصولاً وظیفه ناظر، نظارت است و محول کردن «مسئولیت امور اجرایی» به او با ناظر بودن وی ناسازگار می‌باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به موارد فوق، پیشنهاد می‌شود، کلیات طرح اصلاح ماده (۶۰) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، از سوی کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی مجلس رد شود.